

VERDERE OVERIJSSELSCHIE KORTENHORSTEN.

Voor ik van Raalte en onze familieleden, aldaar sinds menschenheugenis gevestigd, afscheid neem en overstap naar de Kuinresche en Amsterdamsche Kortenhorsten, zij het mij veroorloofd nog een enkel woord te wijden aan de nakomelingen van een zijtak van ons geslacht, die het boerenland trouw is gebleven.

Toen ik in 1911 in Raalte bij mijn aanstaande zwager P.v.d.Brugge, ontvanger van de Registratie en de Domeinen, logeerde en van daaruit een bezoek bracht aan de boerderijen, waaraan de naam Kortenhorst verbonden was, kwam ik tot de ontdekking, dat er vier boerenplaatsen waren, die voor mijn onderzoek in aanmerking kwamen. Vooreerst de twee woningen der Heetensche Kortenhorsten, waarover ik reeds hiervoor het een en ander heb verteld en vervolgens twee andere, gelegen onder de buurtschappen Pleegste en Linder (Luttenberg), aan weerszijden van een brug, die officieel als de Kortenhorst-brug bekend stond.

De boerderij van Pleegste werd bewoond door een 75-jarigen boer Herman Kortenhorst genaamd, zoon van Arnoldus Kortenhorst, en heette "Overheide". De andere - die te Linderte - staat ten name van denzelfden Herman Kortenhorst op Overhei en van Johan Hendrik Kortenhorst.

Tijdens het verblijf van mijn zoon Leo in 1944 heeft deze op mijn verzoek een nader onderzoek ingesteld en de resultaten daarvan zijn voor mij aanleiding geworden iets dieper op de voorgeschiedenis van deze zijtak der Kortenhorsten in te gaan.

De boerderij "Overheire" wordt thans bewoond door Antoon Reimink, sinds 25 December 1940 weduwnaar. Zijn vrouw, Johanna Kortenhorst, geboren 19 November 1873, schonk hem 11 kinderen, van wie eenigen gehuwd zijn en één dochter in het klooster is gegaan. Reimink, bijgenaamd "De Oude Kortenhorst" en ook wel "Overheire", vertelde, dat zijn overleden vrouw de eenige dochter was van den ouden Mans (Hermannus) Kortenhorst uit diens tweede huwelijk. De moeder, Henrica Jansen, was uit Heinoo afkomstig en stierf in 1894 te Luttenberg.

Mans Kortenhorst, geboren 18 Juni 1836, bewoonde oorspronkelijk een huurboerderij in Hellendoorn, maar toen zijn vader Nols (Arnoldus) Kortenhorst, door de ouderdom verzwakt, zijn land en goed "Overheire" in Luttenberg moeilijk alleen meer kon bewerken, is het gezin van Mans bij den ouden heer ingetrokken.

Deze Arnoldus Kortenhorst is volgens de gegevens van het Schoutambt op 19 Maart 1812 geboren als zoon van Henricus Kortenhorst (geb. 1790) en Joanna Kozima Lammers Schniere.

Op blz. 68 van dezen familiekronek ontmoetten wij een Hendrik Kortenhorst als zoon van W. Gerrit Kortenhorst (1727 - ?) en Hendrina Kloostermans. Deze Hendrik kan de grootvader van Arnoldus geweest zijn.

Ik acht het niet uitgesloten, dat we hier de aansluiting van de Luttenbergers met onzen stamboom moeten zoeken.

De gemeenschappelijke stamvaders van de Heetensche (en onze) tak en die van Luttenberg waren Derk Kortenhorst (1690-1745) en Geertruit Wijlen.

Boer's Jan te Heeten beschouwde de Luttenbergsche Kortenhorst niet als familie. Er bestaat echter een afdoend bewijs, dat hij zich vergiste.

In het doopregister der R.K. parochie van Heeten staat n.l. op 22 Maart 1849 als doopeling ingeschreven Joannis Theodorus, zoon van Joannis Kortenhorst en Hennerica Kriegers Voorhorst (de grootouders van Boer's Jan) en wie traden er als peter op? Niemand anders dan Arnoldus Kortenhorst en zijn vrouw uit Luttenberg.

Hieruit blijkt, dat ruim een eeuw geleden de Heetensche Kortenhorsten zich hun verwantschap met die van Luttenberg nog zeer wel bewust waren.

Arnoldus Kortenhorst huwde op 19 Febr. 1835 met Maria Boonschate.

Uit dit huwelijk werden zes kinderen geboren:

1. Hermannus, bijgenaamd Mans (1836-1923). We ontmoeten dus alweer een Methusalem!
2. Jans, die ongehuwd bleef.
3. Johan Hendrik, gehuwd:
 - a. Pot
 - b. Gerridina Hekking (1865-1939).Deze Kortenhorst noemde zich "Overheire" en bewoonde de boerderij aan de andere zijde der brug.

4. Johanna
Klomp uit Luttenberg "op Veldhuizen".

5. Wilhelmina (Miete)
Nijkamp te Remeraveld.

6. Johanna (Na)
Nijboer te Raalte, bijgenaamd "'t Halve Gat".

De tegenwoordige bewoner van "Overheire", Antoon Reimink, bevestigde tegenover Leo hetgeen zijn schoonvader Mans Kortenhorst in 1911 reeds gezegd had, dat hij de laatste mannelijke nakomeling van zijn geslacht was. Hieruit zou dus zijn af te leiden, dat zijn getrouwde broer Johan Hendrik geen zonen heeft nagelaten.

Omtrent Mans' dood deelde Antoon Reimink mede, dat de oude man 's morgens nog naar de begrafenis van een buurman was geweest, maar zich 's avonds onwel voelde.

Hij riep zijn schoonzoon aan zijn bed en vroeg hem, waar zijn broers Jans en Johan begraven lagen. Toen Toon hem dit uitgelegd had, knikte de zieke eenige malen bedachtzaam en vroeg: "Kan ik er nog bi an, Toone?" Eenige dagen later gaf hij den geest en werd, overeenkomstig zijn wens, in het graf van zijn broers bijgezet.

De boerderij aan den anderen kant van de Kortenhorstbrug wordt bewoond door de familie Kogelman, die naar Overijsselsche zede naar zijn boerderij "Boer Kortenhorst" wordt genoemd. De boerderij, de Kortenhorster "Overmeen", heeft in de oudste tijden steeds in nauwe relatie gestaan met het H.Geest en Voorster Gasthuis te Deventer.

In het boek van W.J.T. van Doorninck wordt deze plaats vermeld, o.a. in acten van 1434 en 1563. Van nog iets ouderen datum zijn de bezittingen van de voorouders van Boer's Jan grootmoeder, de familie Voorhorst, die reeds genoemd worden in een akte van 15 Juni 1421. Het buurtschap Heeten is zonder twijfel het oudste deel van Raalte. Lang voordat in het tegenwoordige dorp een kerk werd gebouwd, verhief zich in Heeten reeds een bescheiden tempel.